

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.020.04.2016

P/16/043

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź

T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90

llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/16/043 – Nadzór nad transportem i ubojem zwierząt gospodarskich
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
<i>Kontroler</i>	Jan Dółka, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LLO/87/2016 z dnia 05.10.2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Powiatowy Inspektorat Weterynaryjny w Sieradzu (zwany dalej IW)
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Pan Leszek Przewłocki Powiatowy Lekarz Weterynarii w Sieradzu od dnia 24 czerwca 2005 r. (zwany dalej PLW) (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, ocenia realizację zadań przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w latach 2014-2016 (I półrocze). W okresie tym PLW w Sieradzu prawidłowo sprawował nadzór nad transportem i ubojem zwierząt gospodarskich na terenie działania IW. Wszystkie działające na nadzorowanym terenie (powiat sieradzki i wieruszowski) zakłady wykonujące działalność nadzorowaną jak i podlegające zatwierdzeniu były ujęte w rejestrach i wykazach, a dane te były bieżąco aktualizowane. Planowanie czynności kontrolnych w zakresie dobrostanu zwierząt uwzględniało w badanym okresie wszystkie ubojnie i rzeźnie oraz zgodną z instrukcją Głównego Lekarza Weterynarii (GLW) liczbę podmiotów nadzorowanych. Plany były wykonywane w całości. W sposób właściwy, zdaniem NIK podejmowano czynności w związku ze stwierdzeniem naruszenia obowiązku zgłaszania działalności podlegającej zatwierdzeniu przez osoby fizyczne, kierując zawiadomienia do organów ścigania. Rzetelnie sporządzano wymagane sprawozdania, w których uwzględniono liczby przeprowadzonych kontroli. Należy jednak zauważyć, iż w czterech na osiem skontrolowanych dokumentacji podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną naruszono w sposób istotny procedurę administracyjną obowiązującą przy wydawaniu decyzji zezwalającej na prowadzenie takiej działalności.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Nadzór Powiatowego Lekarza Weterynarii nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt gospodarskich w transporcie i uboju.

Opis stanu
faktycznego

1.1 Prowadzenie przez PLW rejestrów podmiotów prowadzących działalność rejestrowaną:

W latach 2014-2016 (I półrocze) PLW w Sieradzu, prowadził, zgodnie z przepisem art. 11 ust. 1-3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt² (zwaną dalej uozz), rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, a dane w nim zawarte były zgodne ze stanem faktycznym i we właściwej formie ujęte w rejestrze Głównego Lekarza Weterynarii. Działalność nadzorowana obejmowała m.in. zarobkowy transport zwierząt lub transport zwierząt wykonywany w związku z prowadzeniem innej działalności gospodarczej, obrót zwierzętami, pośrednictwo w tym obrocie lub skup zwierząt, miejsc odpoczynku lub przeładunku zwierząt, prowadzenie miejsc gromadzenia zwierząt oraz działalność związaną z organizacją wystaw, targów i pokazów zwierząt. Liczba firm prowadzących przewozy zwierząt na odległość powyżej 65 km i w czasie do 8 godzin utrzymywała się na zbliżonym poziomie (51 firm w 2014 r., 53 firmy w 2015 r. i 53 firmy w I połowie 2016 r.), w rejestrze ujęto jedną firmę prowadzącą przewozy długodystansowe zwierząt w czasie powyżej ośmiu godzin. Obrót zwierzętami prowadziło odpowiednio: 45 firm w 2014 r., 49 firm w 2015 r. i 44 firmy w I półroczu 2016 r. Na terenie działania PLW w Sieradzu znajdowały się dwa miejsca gromadzenia zwierząt oraz jedno miejsce odpoczynku. Ponadto w omawianym okresie funkcjonowało 10 firm organizujących targi i wystawy zwierząt.

Szczegółowa kontrola 8 kompletnych dokumentacji dotyczących przedsiębiorców zajmujących się obrotem zwierzętami, jako działalności nadzorowanej nie wykazała nieprawidłowości. Kontrole tych przedsiębiorców prowadzone przez pracowników IW wg list kontrolnych SPIWET w roku 2016 nie wykazały nieprawidłowości.

Natomiast kontrola 8 dokumentacji złożonych w IW przez przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na wykonywanie działalności nadzorowanej w zakresie zarobkowego transportu zwierząt na dystansie 65 km i powyżej oraz czasie transportu nieprzekraczającego 8 godzin, wykazała, że 4 przedsiębiorcy nie przedłożyli kompletu wymaganych dokumentów. Pracownicy IW kontrolowali wszystkie pojazdy (wg skontrolowanych dokumentacji), co do zgodności wg listy kontrolnej SPIWET przed wydaniem przez PLW zezwolenia na prowadzenie działalności. Pojazdy te oraz każdy nowy, zgłaszany przez tych 8 przedsiębiorców pojazd, były corocznie kontrolowane przez pracowników IW.

Kontrola czynności PLW w odniesieniu do dokumentów złożonych przez przedsiębiorców ubiegających się o zatwierdzenie zakładów –Ubojni przedstawiono poniżej:

1. WNI 10180103

Zakład funkcjonuje od dnia 26 lipca 2004 r. - PLW decyzją nr 168 z dnia 26 lipca 2004 r. zatwierdził jego działalność. W okresie objętym kontrolą kontrolowano tę firmę przez Inspekcję Weterynaryjną dwa razy w roku tj. raz w ramach kontroli planowych (kompleksowe) oraz powtórnie, jako kontrole sprawdzające wykonanie

² Dz. U. z 2014 r., poz. 1539 ze zm.

przedłożonych wniosków pokontrolnych (kontrola pozaplanowa). W latach 2005-2010 zakład uzyskał decyzją PLW uprawnienia do eksportu mięsa na rynki trzecie (Białoruś, Ukraina, Rumunia), a od 2010 r. na eksport mięsa do Turcji. Decyzją PLW nr 364 z dnia 12 sierpnia 2013 r. wyłączono możliwość eksportu mięsa do Rumunii, Ukrainy i na Białoruś. Zaś w dniu 19 kwietnia 2016 r. PLW wykreślił zakład z wykazu eksporterów mięsa do państw trzecich, tym samym podmiot ten utracił uprawnienie do eksportu mięsa do Turcji. W dniu 31 maja 2016 r. Przedsiębiorca złożył wniosek o zatwierdzenie przez PLW projektu technologicznego modernizacji zakładu uboju. Celem projektowanych zmian, wg złożonego wniosku, było zwiększenie liczby zwierząt (bydło) poddanych ubojowi do 600 szt. tygodniowo oraz rozbioru mięsa wołowego do 50 t tygodniowo. Decyzją nr 195 z dnia 3 czerwca 2016 r. PLW zatwierdził przedłożony projekt zmian technologicznych w zakładzie. W wyniku kontroli przeprowadzonej w zakładzie w dniu 24 czerwca 2016 r., po przeprowadzeniu w dniu 28 czerwca 2016 r. kontroli kompleksowej przez lekarza weterynarii, decyzją nr 233 z dnia 28 czerwca 2016 r. PLW cofnął zawieszenie działalności zakładu.

W roku 2015 w zakładzie prowadzono ubój rytualny (bez ogłuszania) byków na potrzeby Turecko-Islamskiego Związku Wyznaniowego zarejestrowanego w Hanowerze (Niemcy). Przedsiębiorca prowadzący zakład zwrócił się w dniach 22 stycznia 2015 r. i 29 stycznia 2015 r. do PLW z wnioskami o wyrażenie zgody na ubój łącznie 61 szt. bydła wskazując jednocześnie, iż ubój ten będzie prowadzony przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje.

Ubój prowadzony był zgodnie z przepisem art. 7 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1099/2009 z dnia 24 września 2009 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania³ oraz art. 21 tego rozporządzenia, jak również zgodnie z przepisem art. 3 ust. 1. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 września 2004 r. w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju i uśmiercania zwierząt⁴. Wymogi kwalifikacyjne osoby prowadzącej ubój zostały spełnione.

(Dowód akta kontr. str.5,6,7)

2. WNI 10140102

Zakład funkcjonuje od dnia 20 lutego 1999 r., zaś od dnia 27 maja 2004 r. działalność była prowadzona na podstawie decyzji PLW nr 113 zatwierdzającej, na mocy której wpisano zakład do wykazu zakładów podlegających zatwierdzeniu. W latach 2014-2016 (I półrocze) w tej firmie Inspekcja Weterynaryjna przeprowadzała kontrole dwa razy w roku, tj. raz w ramach kontroli planowych (kompleksowe) oraz powtórnie, jako kontrole sprawdzające wykonanie przedłożonych wniosków pokontrolnych (kontrole pozaplanowe). Postanowieniem Sądu Rejonowego w Sieradzu V Wydział Gospodarczy z dnia 21 listopada 2011 r. ogłoszono upadłość likwidacyjną Przedsiębiorcy prowadzącego powyższą działalność. O tej sprawie w dniu 12 grudnia 2011 r. PLW powiadomił Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii w Łodzi. W dniu 17 kwietnia 2013 r. Nabywca Przedsiębiorstwa Upadłego wystąpił do PLW z wnioskiem o nadanie WNI i zatwierdzenie zakładu. PLW w dniu 8 maja 2013 r. przeprowadził kompleksową kontrolę zakładu, w wyniku której nie stwierdzono nieprawidłowości. PLW wskazał w piśmie z dnia 13 maja 2013 r., iż nabywca zorganizowanej części zakładu w trybie art. 55 Kodeksu Cywilnego nie musi być poddawany procedurze ponownego zatwierdzania i nadawania numeru WNI. W roku 2014 przeprowadzono 2 kontrole weterynaryjne wg listy kontrolnej SPIWET nie stwierdzając nieprawidłowości. W dniu 31 października 2014 r. Prezes Zarządu Spółki z o.o. (Przedsiębiorcy) poinformował

³ Dz. U. UE.L.2009.303.1

⁴ Dz. U. z 2004 r. Nr 205, poz.2102.

PLW o zawieszeniu do odwołania działalności uboju i pozyskiwania mięsa wieprzowego.

3. WNI 10183802

Zakład funkcjonuje od dnia 20 lutego 1999 r. zaś decyzją nr 185 od dnia 23 sierpnia 2004 r. PLW zatwierdził jego działalność i ujął w rejestrze. W latach 2004-2014 tę firmę Inspekcja Weterynaryjna kontrolowała dwukrotnie w roku w ramach kontroli kompleksowych, w tym w ramach tych kontroli sprawdzano dobrostan zwierząt. Ponadto firmę tę kontrolowano w zakresie realizacji wniosków pokontrolnych, jako kontrole sprawdzające (kontrola pozaplanowa). W dniu 2 grudnia 2014 r. Przedsiębiorca zwrócił się z prośbą o zatwierdzenie projektu technologicznego uboju trzody chlewnej w części dotyczącej pozyskiwania krwi na cele spożywcze. Decyzją nr 475 z dnia 31 grudnia 2014 r. PLW zatwierdził ten projekt. Kontrole kompleksowe przeprowadzone w dniach 13 maja i 23 września 2015 r., nie wykazały nieprawidłowości zarówno w odniesieniu do stosowania zatwierdzonej procedury pozyskiwania krwi jak również dobrostanu zwierząt. Decyzją nr 414 PLW z dnia 12 listopada 2015 r. zatwierdzono projekt technologiczny zakładu rozszerzający zakres działania o rozbiór półtuszy wieprzowych. W dniu 1 grudnia 2015 r. Przedsiębiorca przedłożył wniosek o rozszerzenie działalności zakładu o rozbiór półtuszy wieprzowych. W dniu 10 grudnia 2015 r. PLW przeprowadził kontrolę kompleksową w zakresie przygotowania technicznego i organizacyjnego do prowadzenia rozbioru półtuszy wieprzowych, nie zgłaszając uwag. Po przeprowadzeniu kontroli kompleksowej (wg listy kontrolnej SPIWET) decyzją nr 454 PLW z dnia 10 grudnia 2015 r. PLW zmienił decyzję nr 457 z dnia 9 lipca 2007 r. zatwierdzając zakład w zakresie prowadzenia uboju trzody chlewnej oraz rozbioru półtuszy wieprzowych. Nadał też nowy numer identyfikacyjny.

Kontrole prowadzone w przedsiębiorstwie w dniu 8 czerwca 2016 r. dotyczące przestrzegania procedur, dobrostanu zwierząt oraz warunków technicznych (wg list kontrolnych SPIWET) nie wykazały nieprawidłowości.

(Dowód akta kontr. str. 8-15.)

1.2. Przekazywanie do Głównego Lekarza Weterynarii informacji zawartych w rejestrach oraz o dokonywanych zmianach.

W I połowie 2016 r., wg prowadzonego wykazu zakładów zatwierdzonych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 853/2004⁵, funkcjonowało na terenie działania PLW 16 ubojni, w tym 2 ubojnie drobiu. Pozostałe zakłady zlikwidowano na podstawie wniosków właścicieli tych firm. Rejestry i wykazy były na bieżąco aktualizowane i wskazywano w nich przyczyny powstania zmian.

Z porównania danych o liczbie podmiotów wykonujących działalność podlegającą nadzorowi weterynaryjnemu zawartych w na stronach internetowych GLW wynikało, iż PLW przekazywał do GLW za pośrednictwem Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii zmiany dotyczące liczby tych podmiotów. W rejestrach GLW nie ujęto zgodnie z art. 6 ust. 7 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005⁶ sześciu podmiotów wykonujących przewóz zwierząt, którzy uzyskali decyzjami PLW zgodę na transport zwierząt z uwagi na fakt, że w złożonych wnioskach przedsiębiorcy wskazywali

⁵Rozporządzenie (WE) NR 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz.U. L 139 z 30.4.2004)

⁶ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniające dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz. Urz. UE L 3 z 05.01.2005), dalej „rozporządzenie Rady nr 1/2005”

zamiar dokonywania przewozu zwierząt na odległość maksymalnie do 65 km liczonej od miejsca wyjazdu do miejsca przeznaczenia.

(Dowód akta kontr. str. 16-154, 155-175.)

1.3 Funkcjonowanie podmiotów prowadzących działalność podlegającą zatwierdzeniu, które nie zgłosiły swojej działalności

W kontrolowanym okresie PLW stwierdził funkcjonowanie 5 podmiotów prowadzących działalność podlegającą zatwierdzeniu, które nie zgłosiły tej działalności i nie uzyskały decyzji zatwierdzającej zakład oraz nie zostały wpisane do wykazu zakładów. O prowadzeniu nielegalnego uboju oraz produkcji mięsa i wędlin pochodzących z tego uboju informacje do PLW przekazywali mieszkańcy. PLW zawiadomił o każdym z tych zdarzeniach Komendę Powiatową Policji w Sieradzu, która w odpowiedzi na powyższe zawiadomienia wydawała postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania, wskazując na brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu zabronionego.

(Dowód akta kontr. str. 176)

1.4 Ubój zwierząt rzeźnych na potrzeby własne.

Na podstawie rejestru zgłoszeń telefonicznych o zamiarze dokonania uboju świń oraz zgłoszeń pisemnych o zamiarze dokonania uboju innych zwierząt (z wyłączeniem bydła powyżej 6 miesięcy życia) ustalono, iż w całym kontrolowanym okresie do PLW zgłoszono 661 informacji o zamiarze dokonania uboju świń i 7 informacji o zamiarze dokonania uboju innych zwierząt gospodarskich (z wyłączeniem bydła powyżej 6 miesięcy życia). PLW nie prowadził we wszystkich przypadkach kontroli uboju. Zgłoszenia te były ujęte w rejestrze i zawierały dane wynikające z zapisów § 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny⁷. Czynności ubojowych dokonywały osoby przyuczone, których dane podawano w zgłoszeniach. W całym badanym okresie liczba osób dokonujących uboju wynosiła od 134 w 2014 r. do 116 w 2016 (półrocze). Kwalifikacje osób dokonujących uboju nie były weryfikowane. Porównanie danych o zgłoszeniach planowanego uboju w Agencji Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) działającej na terenie pokrywającym się z zasięgiem terytorialnym PLW wykazało, iż do ARiMR przekazano 689 takich zgłoszeń. W przypadkach braku zgłoszeń zamiaru dokonania uboju PLW, drogą telefoniczną (w badanym okresie) powiadamiał zainteresowanych rolników o obowiązku dokonywania takich zgłoszeń, zaś od 2016 r. wysłał do rolników 76 upomnień w związku brakiem takich informacji. W III kwartale 2016 r. PLW wezwał 47 osób do zgłoszenia się do Inspektoratu celem złożenia wyjaśnień nt. przyczyn braku powiadomień o zamiarze dokonania uboju gospodarczego. W toku postępowania wyjaśniającego 22 osoby zostały ukarane mandatami karnymi i karami finansowymi nałożonymi w drodze decyzji administracyjnych w łącznej kwocie 2.200 zł.

W złożonych wyjaśnieniach PLW wskazał m.in., że w celu propagowania wiedzy o obowiązkach ciążyących na rolnikach dokonujących uboju w gospodarstwie na użytek własny, PLW podejmował działania informacyjne oraz wzywał rolników do złożenia wyjaśnień. W przypadkach pierwszego zarejestrowania takiego uboju stosowano pouczenia oraz informowano o grożących sankcjach karnych za ponowne niewywiązanie się z obowiązków.

Zgodnie z poleceniem Głównego Lekarza Weterynarii, zawartym w piśmie z września 2011 roku, znak GIWbż-0810-1(17)/11, działania podejmowane w zakresie nakładania kar pieniężnych mogły dotyczyć wyłącznie niezgłaszania

⁷ Dz. U. z 2016 r. poz. 885.

uboju cieląt do 6 miesiąca życia (z uwagi na konieczność zagospodarowania niebezpiecznych odpadów (SRM)) oraz sytuacji powzięcia wyraźnego podejrzenia uboju świń w gospodarstwie w ilości wskazującej na możliwość nielegalnego wprowadzania mięsa do obrotu. W sytuacjach dotyczących pojedynczych sztuk świń należało przede wszystkim pouczać rolników o ich obowiązkach związanych z dokonywaniem uboju na użytek własny.

(Dowód akta kontr. str. 178-243,244-247)

1.5 Planowanie kontroli podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną i zakładów ujętych w rejestrach i wykazach

Planowanie kontroli w zakresie dobrostanu zwierząt.

W latach objętych kontrolą, PLW na terenie swojego działania planował prowadzenie po jednej kontroli w każdym miejscu gromadzenia zwierząt (dwa takie miejsca), oraz dwie kontrole w jednym miejscu odpoczynku. We wszystkich kontrolach uwzględniono kontrole dobrostanu zwierząt wg listy kontrolnej SPIWET. Kontrole PLW podmiotów prowadzących działalność w zakresie przewozu zwierząt zaplanowano odpowiednio: w 2014 r. 10 kontroli podmiotów (spośród 48 zarejestrowanych), w 2015 r. 11 kontroli podmiotów (spośród 52 przewoźników) oraz w I połowie 2016 r. 5 kontroli podmiotów (spośród 51 przewoźników). Ponadto w omawianym okresie, zaplanowano przeprowadzenie przez IW kontrole 40 pojazdów przeznaczonych do transportu zwierząt.

Plan kontroli PLW zakładał przeprowadzenie kontroli we wszystkich rzeźniach zlokalizowanych na terenie działania PLW odpowiednio w 17 rzeźniach w roku 2014 i po 16 takich zakładów w 2015 r. i I połowie 2016 r. (jedna rzeźnia zawiesiła działalność). Wszystkie zaplanowane w tych zakładach kontrole obejmowały również dobrostan zwierząt.

(Dowód akta kontr. str. 248-298)

Kontrole w miejscach gromadzenia zwierząt oraz w miejscach odpoczynku w zakresie dobrostanu zwierząt oraz kontrole podmiotów prowadzących działalność w zakresie przewozu zwierząt były prowadzone wyłącznie przez pracowników Inspektoratu Weterynarii (IW) natomiast kontrole środków transportu do przewozu zwierząt poza pracownikami IW wykonywane były przez Wyznaczonych Lekarzy Weterynarii (WLW) wykonującymi te zadania w ramach zlecenia m.in. takich czynności przez PLW.

(Dowód akta kontr. str.299-311)

Wykonanie planów kontroli

W latach 2014-2015 czynności kontrolne dotyczące spełniania wymogów przez środki transportu jak i kontrole dobrostanu zwierząt w transporcie poza pracownikami IW wykonywało po 60 WLW. Liczba kontroli dobrostanu zwierząt w podmiotach prowadzących działalność w zakresie przewozu zwierząt wykonywanych przez IW w badanym okresie była w zaplanowanej liczbie (przedstawionej powyżej), kontrole WLW w tych podmiotach nie były planowane. Liczba kontroli środków transportu zwierząt przeprowadzonych przez IW jak i WLW wynosiła odpowiednio w 2014 r. 23 kontrole dokonane przez IW i 6989 wykonane przez WLW, w 2015 r. 42 kontrole wykonane przez IW i 3284 kontrole wykonane przez WLW oraz w 2016 r. (I półrocze) 16 kontroli wykonanych przez IW i 67 kontroli wykonanych przez WLW. W omawianym okresie PLW nie wykonywał kontroli w zakresie dobrostanu zwierząt w środkach transportu, natomiast WLW w badanym okresie przeprowadzając kontrole środków transportu w każdym przypadku badali dobrostan przewożonych zwierząt.

Kontrole dobrostanu zwierząt w rzeźniach wykonywane były przez PLW w ramach kontroli planowych (kompleksowych). W badanym okresie takich kontroli wykonano: 16 w 2014 r., 13 w 2015 r. oraz 10 w 2016 r. (I półrocze). W gospodarstwach rolnych WLW wykonali 990 kontroli dobrostanu zwierząt w 2014 r. 912 w 2015 r. i 460 kontroli w 2016 r. (I półrocze).

(Dowód akta kontr. str. 275-277.)

PLW w trakcie planowych kontroli miejsc gromadzenia zwierząt oraz w miejscach odpoczynku, prowadzonych w kontrolowanym okresie, nie stwierdził nieprawidłowości. W toku planowych kontroli prowadzonych w latach 2014-2016 (I półrocze) w miejscu odpoczynku zwierząt PLW stwierdził 7 przypadków naruszenia dobrostanu przewożonych zwierząt przez podmioty prowadzące działalność w zakresie przewozu zwierząt w transporcie trwającym powyżej 8 godzin poprzez przekroczenie dopuszczalnego czasu przewozu, a w 1 przypadku zbytne zagęszczenie przewożonych zwierząt. Ustalenia te dotyczyły 6 przewoźników zagranicznych i 1 przewoźnika polskiego. W odniesieniu do tych nieprawidłowości kontrolujący dokonujący ustaleń nakazali przedłużenie do 24 godzin czasu odpoczynku zwierząt, dokonanie przeładunku zwierząt pomiędzy pojazdem, a przyczepą, ustalając prawidłową ich liczbę w stosunku do zalecanej powierzchni transportowej oraz powiadomili GLW o tych zdarzeniach.

Kontrole dobrostanu zwierząt w rzeźniach i ubojniach wykazały w 6 przypadkach przede wszystkim nieprawidłowości dotyczące braku opracowania właściwych pisemnych procedur obejmujących m.in. właściwą informację o liczbie i czasie przybycia zwierząt oraz maksymalnej pojemności magazynów przed ubojowymi, procedur regulujących działania pracowników zakładu związanych z przyjęciem transportu zwierząt, unieruchamiania, ogłuszania i wykrwawiania. Wszystkie nieprawidłowości zostały ustalone w toku kontroli i odnotowane w protokołach kontroli spisywanych wg listy kontrolnej SPIWET. Zalecano usunięcie tych nieprawidłowości do czasu wskazanego w wydanych zaleceniach. Realizacja przez podmioty zaleceń została skontrolowana wg listy kontrolnej SPIWET i ustalenia kontroli sprawdzających wskazywały na wykonanie wszystkich wydanych zaleceń. Nie stwierdzono kierowania odwołań od wydanych zaleceń.

Ustalenia z przeprowadzonych przez NIK oględzin czynności kontrolnych wykonywanych przez Zastępcę PLW i lekarza weterynarii IW (Zespół) dotyczących dobrostanu zwierząt w transporcie i uboju obejmowały, poza czynnościami formalnymi tj. przedstawianie przedsiębiorcy upoważnienia do kontroli oraz określenie celu kontroli, ocenę dobrostanu zwierząt podczas przepędu i załadunku do pojazdu. W ubojni będącym osobnym przedsiębiorstwem zespół kontrolujący dokonał podobnych czynności formalnych, następnie ocenił prawidłowość rozładunku zwierząt do magazynu przed ubojowego. Dokonano też oceny pojemności tego magazynu, a następnie obserwowano przepęd pojedynczych sztuk do uboju oraz sam proces uboju, w tym prawidłowość ogłuszania, wykrwawiania i dalszej obróbki. W tym zakresie zespół kontrolujący nie wnosił zastrzeżeń. Po zakończeniu obserwacji procesu uboju (5 szt.), Zespół dokonał kontroli dokumentów ubojni wg list kontrolnych SPIWET w tym wymaganych dokumentów pracowników ubojni. Kontrola IW nie wniosła zastrzeżeń w kontrolowanym obszarze.

(Dowód akta kontr. str. 336-371)

1.6 Kontrole doraźne

Na podstawie rejestrów skarg wpływających do PLW ustalono, że w badanym okresie PLW nie prowadził kontroli doraźnych obejmujących dobrostan zwierząt gospodarskich w transporcie i uboju w związku z rozpatrywaniem skarg bądź na

polecenie ŁWLW i GLW w całym okresie objętym kontrolą. Zgłaszane skargi dotyczyły dobrostanu zwierząt domowych (psy) oraz zwierząt gospodarskich, lecz na terenie gospodarstw.

1.7 Wnioski do organów ścigania kierowane w związku z nieprawidłowościami w transporcie zwierząt.

PLW w kontrolowanym okresie nie zgłaszał do organów ścigania wniosków w związku z nieprawidłowościami w transporcie. Sprawy nielegalnego uboju i produkcji mięsa i wędlin pochodzących z tego uboju opisano powyżej.

1.8 Sprawozdawczość

Dane zawarte w sprawozdaniach RRW-3 (sprawozdanie z realizacji zadań w zakresie nadzoru weterynaryjnego organizacji i stanu kadr w Inspekcji Weterynaryjnej) wynikają z prowadzonych elektronicznie rejestrów podmiotów zajmujących się transportem, obrotem zwierzętami oraz pośrednictwem w obrocie i skupie zwierząt, miejsc gromadzenia zwierząt, organizacji targów, wystaw, pokazów i konkursów, miejsc odpoczynku i przeładunku zwierząt. W sprawozdaniu RRW-5 (sprawozdanie z działalności i stanów obiektów, w których produkowane są produkty pochodzenia zwierzęcego) w części dotyczących rzeźni i ubojni dane zaprezentowane w kolejnych latach były zgodne z prowadzonym elektronicznie wykazem.

(Dowód akta kontr. str 312-326)

1.9 Współpraca z Inspekcją Transportu Drogowego w zakresie oceny dobrostanu przewożonych zwierząt.

Pismem z dnia 25 lipca 2016 r. PLW poinformował Łódzkiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii, że IW w Sieradzu nie prowadziła w latach 2014-2015 wspólnych kontroli z Inspekcją Transportu Drogowego. Na rok 2016 zaplanowano w I półroczu 2016 r. 2 kontrole, jednakże przeprowadzono je w lipcu 2016 r. Kontrolą objęto 3 środki transportu. W protokole z czynności kontrolnych przeprowadzonych w dniach 21 i 22 lipca 2016 r. zapisano, iż tematem tych działań była ocena przestrzegania przez przewoźników przepisów ustaw o ochronie zdrowia zwierząt i ustawy o ochronie zwierząt. Kontrola na terenie powiatu wieruszowskiego w pobliżu ubojni 3 transportów zwierząt nie wykazała nieprawidłowości.

(Dowód akta kontr. str. 372,373)

Ustalone
nieprawidłowości

Czterech przedsiębiorców (nr WNI odpowiednio 10142836, 10142843, 10142823, 10142838) nie załączyło dokumentów wymaganych postanowieniami art. 10 rozporządzenia nr 1/2005 oraz instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii z dnia 27 października 2011 r. w sprawie postępowania PLW przy zatwierdzaniu przewoźników oraz środków transportu drogowego wykorzystywanych do przewozu zwierząt (...)⁸, tj. świadectwa lub oświadczenia o niekaralności (w 2 przypadkach), wpisów do ewidencji działalności gospodarczej (w 2 przypadkach), pisemnych procedur na wypadek nieprzewidzianych okoliczności podczas transportu (w 1 przypadku). Pomimo tego przeprowadzono postępowanie administracyjne zakończone wydaniem stosownej decyzji.

W złożonych wyjaśnieniach PLW potwierdził m.in. brak dokumentów wymienionych w instrukcji GLW w dokumentacji przewoźników. Wskazał jednocześnie, iż sytuacja ta wyniknęła z niedopatrzenia pracownika. Wymagane dokumenty zostały uzupełnione w toku kontroli.

(Dowód akta kontr. str. 8-15, 244-247)

⁸ GIWz.420/AW-62/11

Ocena cząstkowa

W kontrolowanym okresie PLW zaplanował i zrealizował kontrole dotyczące dobrostanu zwierząt. Wykazane nieprawidłowości dotyczące dobrostanu przewożonych zwierząt w miejscach ich odpoczynku zostały usunięte. Wykazane nieprawidłowości w ubojniach, zostały usunięte poprzez opracowanie na wniosek PLW właściwych procedur. Kontrole sprawdzające przeprowadzone wg list kontrolnych SPIWET w ubojniach, wykazały zrealizowanie wniosków pokontrolnych. Wykazane nieprawidłowości w przeprowadzaniu postępowań administracyjnych w celu wydania zezwoleń na prowadzenie działalności nadzorowanej zostały usunięte w toku kontroli NIK

2. Działania organów Inspekcji Weterynaryjnej podejmowane w związku z informacjami o nieprawidłowościach.

2.1 Naruszenie dobrostanu zwierząt w transporcie i uboju zgłoszone w postaci skarg

W kontrolowanym okresie wpłynęła do PLW jedna informacja dotycząca naruszenia dobrostanu zwierząt w transporcie. PLW w Kole stwierdziła w dniu 16 października 2015 r., iż w czasie rozładunku była przywiezionego przez przedsiębiorcę z powiatu sieradzkiego nr WNI 10146141 do ubojni w miejscowości Sokołów k. Koła, jedna przywieziona sztuka bydła była w stanie agonalnym. Kontrola pojazdu przeprowadzona wg listy SPIWET wykazała, iż skrzynia ładunkowa nie była wyposażona w podłogę antypoślizgową, a przewożone zwierzęta nie były oddzielone od siebie ze względu na płć. Ponadto przewoźnik nie dysponował ważnym zezwoleniem na transport (typ T-1). Do pisma załączono protokół z tej kontroli. PLW w Sieradzu przeprowadził w dniu 27 października 2015 r. kontrolę tego przewoźnika wg listy kontrolnej SPIWET nie stwierdzając uchybień i taką informację przekazał do PLW w Kole.

(Dowód akta kontr. str. 374-388)

2.2 Współpraca z organizacjami społecznymi

W dniu 14 marca 2016 r. PLW podpisał z Łódzkim Towarzystwem Opieki nad Zwierzętami porozumienie o współpracy w zakresie kształtowania humanitarnego stosunku do zwierząt, inicjowania i popierania działań w zakresie ochrony i opieki nad zwierzętami poprzez działalność edukacyjną na rzecz ich ochrony oraz podejmowania działań zawartych w przepisach art. 34a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt⁹. Ponadto w Porozumieniu tym zapisano, iż przedstawiciele tej organizacji będą mieli możliwość uczestnictwa w kontrolach prowadzonych przez PLW w zakresie oceny warunków bytowania zwierząt w schroniskach dla zwierząt znajdujących się na terenie działania PLW w Sieradzu, jak również wspólnych kontroli interwencyjnych w przypadkach znęcania się nad zwierzętami. W okresie do zakończenia kontroli współpraca ta nie dotyczyła dobrostanu zwierząt w transporcie i uboju.

(Dowód akta kontr. str.389-390)

Ustalone
nieprawidłowości

W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w działaniach PLW w kontrolowanym zakresie

Ocena cząstkowa

NIK pozytywnie ocenia współpracę z organizacjami społecznym w zakresie ochrony dobrostanu zwierząt oraz działania podejmowane w odpowiedzi na zgłaszane informacje o naruszeniu dobrostanu zwierząt w transporcie.

⁹ Dz. U. z 2013 r. poz. 856 ze zm.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷ odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo
zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

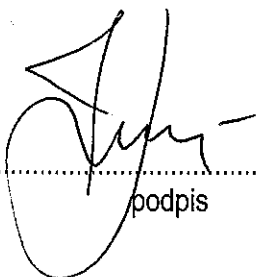
Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi.

Łódź, dnia 1 grudnia 2016 r.

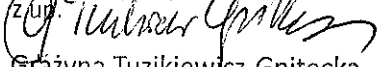
Kontroler
Jan Dółka
Główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi

Dyrektor
Przemysław Szewczyk

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi

.....
Grażyna Tuzikiewicz-Gnitecka
wicedyrektor
Podpis

⁷ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096 oraz z 2016 r. poz. 677.

P. + RM